

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Національного університету

«Одеська юридична академія»

професор Олег ТОДОЩАК

протокол засідання Приймальної комісії

№ 3 від «28» березня 2025 р.

ПРОГРАМА

проведення фахового іспиту з претендентами на здобуття освітнього
ступеня «Бакалавр» за спеціальністю D9 Міжнародне право

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою фахового іспиту зі спеціальності D9 Міжнародне право є розкриття вступниками теоретичного та нормативного змісту історії міжнародного права, вироблення у них вмінь та навичок практичного застосування здобутків історії міжнародного права.

Вступне випробування має комплексний, синтетичний характер та орієнтований на виявлення знань, умінь і навичок вступників.

Фаховий іспит проводиться у формі тестування.

Допуск вступників до фахового іспиту здійснюється за умови наявності документа, який засвідчує особу (зокрема з використанням застосунку Дія). У разі неможливості ідентифікації вступника фаховий іспит проводитись не може.

Фаховий іспит проводиться згідно з графіком, складеним приймальною комісією.

Під час фахового іспиту не дозволяється порушувати тишу, спілкуватись з іншими вступниками, користуватись електронними, друкованими, рукописними інформаційними джерелами.

Вступники, які не з'явилися на фаховий іспит без поважних причин у визначений час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються. У разі виникнення обставин, що можуть становити загрозу для життя та здоров'я вступників співбесіда може бути припинена. За наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеного фахового іспиту з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та графіку вступних випробувань.

Перескладання фахового іспиту не дозволяється.

Середовищем для проведення фахового іспиту в дистанційному форматі (за рішенням закладу освіти; для осіб, які зареєстровані та перебувають на тимчасово окупованій території – за зверненням вступника) є сервіс

Zoom. Приймальною комісією надається веб-посилання для доступу, інформація про час та вимоги проведення в дистанційному форматі.

Вступники мають самостійно заздалегідь забезпечити технічну можливість приєднатися до фахового іспиту, виконати низку вимог, які нададуть можливість ідентифікувати їх та забезпечити дотримання ними доброчесності:

- в приміщенні під час проходження фахового іспиту крім вступника не повинно бути інших осіб;

- перед початком фахового іспиту вступник через веб-камеру демонструє приміщення членам комісії та ідентифікує себе на підставі документа (одного з документів), що посвідчує особу;

- забороняється користуватись електронними приладами, а також підручниками. Весь час вступник повинен дивитися в напрямку відеокамери. Напрямок камери повинен бути налаштований таким чином, щоб було видно також робоче місце вступника. Мікрофон вступника також має бути постійно ввімкнений.

Вступники, які не можуть забезпечити виконання вимог до умов проведення фахового іспиту в дистанційному форматі, не допускаються до його проходження.

Під час фахового іспиту вступник повинен виявити:

знання:

- системи міжнародного публічного права;
- теоретичних та практичних проблем міжнародного публічного права;
- тлумачення та застосування нормативно-правових актів міжнародного законодавства;

уміння:

- осмислювати основи теорії, принципи, методи і поняття щодо джерел міжнародного права;
- аналізувати та застосовувати навички щодо форми міжнародних договорів, структури та найменувань.

В цілому, вступники повинні продемонструвати знання базових теоретичних та методологічних основ міжнародного права.

ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Тема 1. Поняття і система міжнародного права

Поняття й особливості міжнародного права. Міжнародне право як самостійна система права. Функції міжнародного права. Предмет і об'єкт міжнародного права. Юридично обов'язкова сила міжнародного права. Сфера дії міжнародного права. Просторова сфера дії міжнародного права. Суб'єктна й об'єктна сфера міжнародного права. Система міжнародного права. Співвідношення міжнародного публічного і міжнародного приватного права.

Тема 2. Міжнародний правотворчий процес

Поняття міжнародної правотворчості. Процес створення звичаєвих норм міжнародного права. Процес створення договірних норм міжнародного права. Принципи міжнародного правотворчого процесу.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного права.

Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві

Поняття суб'єкту міжнародного права. Інститут правосуб'єктності. Держава – основний суб'єкт міжнародного права. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій. Міжнародна правосуб'єктність народу, нації, які борються за створення незалежної держави. Особливі види міжнародної правосуб'єктності (квазідержави).

Поняття визнання в міжнародному праві. Види визнання. Форми визнання. Конститутивна теорія визнання. Декларативна теорія визнання.

Інститут правонаступництва держав. Правонаступництво щодо договорів, державної власності, боргів та архівів.

Тема 4. Право міжнародних договорів

Поняття права міжнародних договорів як галузі міжнародного права. Кодифікація права міжнародних договорів. Джерела права міжнародних договорів та їх класифікація. Поняття міжнародного договору в сучасній доктрині й практиці. Найменування і структура міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. Стадії укладання міжнародного договору. Депозитарій і його функції. Застереження, режим застережень. Набрання чинності міжнародним договором. Припинення й анулювання договорів. Умови недійсності міжнародних договорів.

Тема 5. Відповідальність у міжнародному праві

Поняття та принципи міжнародно-правової відповідальності. Підстави виникнення міжнародної відповідальності держав. Види і форми міжнародної відповідальності держав. Поняття міжнародно-протиправного діяння. Обставини, що виключають протиправність діяння держав. Примусові заходи як особливий засіб реалізації.

Тема 6. Право міжнародних організацій

Історія виникнення міжнародних організацій. Поняття міжнародної організації. Правовий статус і міжнародна правосуб'єктність. Членство в міжнародних організаціях. ООН: історія створення, структура, цілі й принципи, головні органи. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ): загальна характеристика.

Тема 7. Право зовнішніх зносин

Міжнародне право і дипломатія. Поняття і джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин держави. Внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин. Дипломатичне представництво. Види дипломатичних представництв. Функції дипломатичних представництв. Персонал дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус. Глава

представництва. Дипломатичні привілеї та імунітети та їх види. Консульське право. Поняття і види консульських установ.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрейченко С. С. Міжнародне публічне право. Основні галузі та інститути : навч.-метод. посібник. Одеса : Фенікс, 2021. 292 с.
2. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 516 с.
3. Буткевич О. В. Історія міжнародного права : підручник. Київ : Ліра-К, 2021. 416 с.
4. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник / МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
5. Гавриленко О. А. Історія міжнародного права: Стародавня доба : навч. посібник / О. А. Гавриленко, Т. Л. Сироїд. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.
6. Кирилюк Н. Історія розвитку принципу суверенної рівності держав у період класичного міжнародного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 9. С. 248-253.
7. Лісогорова К., Свистун Д. Від Ліги Націй до ООН: історія становлення універсальних міжнародних організацій колективної безпеки. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. Вип. 3. С. 5-11.
8. Міжнародне право та євроінтеграційні перспективи України: сучасні виклики : колективна монографія / авт.: М. Р. Аракелян, Х. Бехруз, С. Андрейченко та ін. ; за заг. ред.: М. Р. Аракеляна, Х. Н. Бехруза, Ю. Ю. Акіменко ; НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс, 2023. 464 с.
9. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / за ред. В. В. Мицика ; авт. кол.: В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2020. Т. 1 : Основи теорії. 2020. 416 с.

10. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / за ред. В. В. Мицика ; авт. кол.: В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2020. Т. 2 : Основні галузі. 2020. 624 с.
11. Міжнародне публічне право: основи теорії : навч.-метод. посібник / НУ «ОЮА» ; уклад.: Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко, Р. Ф. Харитонов та ін. Одеса : Юридика, 2023. 252 с.
12. Савчук К. О. Історія міжнародного права : курс лекцій. Одеса : Фенікс, 2021. 140 с.
13. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Харків : Право, 2020. 648 с.
14. Статут Організації Об'єднаних Націй. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2023. 52 с.
15. Ярмачі Х. П., Ярмачі В. П. Щодо виникнення міжнародного права. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 324-329.
16. de la Rasilla I. International Law and History: Modern Interfaces. Cambridge : Cambridge University Press, 2021. 374 pp.
17. Hauck S. G. History of International Law. *Public International Law: A Multi-Perspective Approach* / ed. by S. G. Hauck, R. Kunz, M. Milas. 1st ed. London : Routledge, 2024. pp. 3-22.
18. Shaw M. N. International Law. 9th ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2021. 1308 pp.
19. The History and Theory of International Law : Vol. 1 / ed. by J. d'Aspremont. Cheltenham : Edward Elgar Publishing Limited, 2020. 1712 pp.
20. The Oxford Handbook of International Law and Development / B. Ruth, L. Eslava, S. Pahuja. New York : Oxford University Press, 2023. 864 pp.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фаховий іспит складається з 25 тестових завдань закритого типу. Завдання має основу та чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник/ця тестування вибрав/ла, позначив/ла відповідь, а також підтвердив/ла свій вибір.

Схема нарахування балів: 0 або 1 бал

1 бал, якщо вказано правильну відповідь;

0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, вказано декілька відповідей або відповідь на завдання не надано.

Максимальна кількість балів за виконання тестових завдань – 25, мінімальна – 0.

Результат фахового іспиту переводиться в шкалу 100-200 балів.

Мінімальна сума балів, з якою вступник допускається до участі у конкурсі складає 100 балів.

У разі не набрання мінімальної кількості балів ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»).

Таблиця переведення балів з фахового іспиту до шкали 100-200 балів

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
1	0
2	
3	
4	
5	100
6	105
7	110

8	115
9	120
10	125
11	130
12	135
13	140
14	145
15	150
16	155
17	160
18	165
19	170
20	175
21	180
22	185
23	190
24	195
25	200

Голова комісії

Едуард КУЗЬМІН